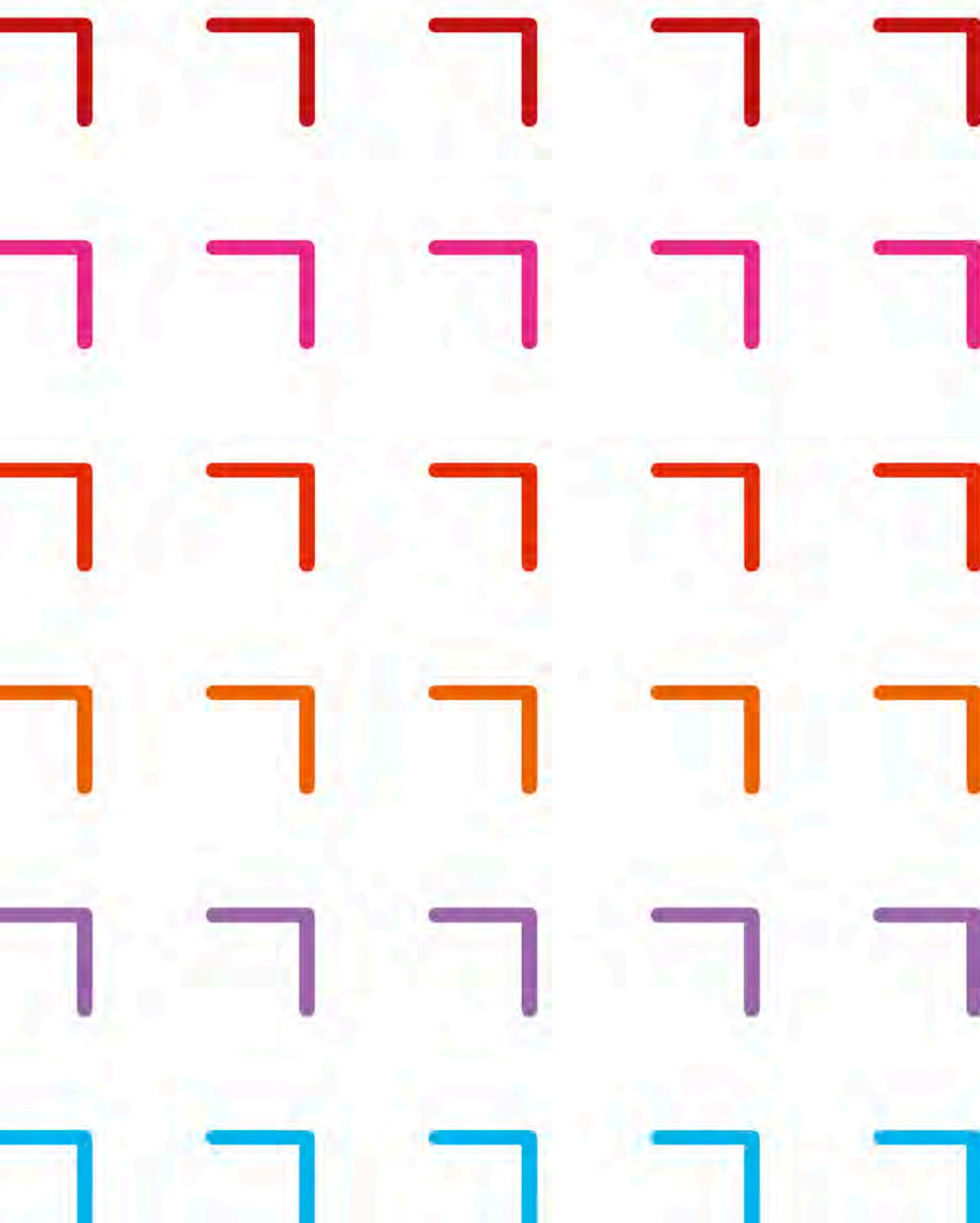


**ADVIES 165**  
**INTEGRATIE VAN DE**  
**ACADEMISCHE**  
**HOGESCHOOLOPLEIDINGEN**  
**IN DE UNIVERSITEITEN**  
**24 JANUARI 2012**





**ADVIES 165**  
**INTEGRATIE VAN DE**  
**ACADEMISCHE**  
**HOGESCHOOLOPLEIDINGEN**  
**IN DE UNIVERSITEITEN**  
**24 JANUARI 2012**

## **INHOUD**

### **SITUERING**

### **INHOUD VAN HET ONTWERPDECREET**

### **ADVIES**

1. **ALGEMEEN**
2. **FINANCIERING**
  - 2.1. **Academiseringsmiddelen**
  - 2.2. **Werkingsmiddelen**
  - 2.3. **Financieringskanalen voor onderzoek**
  - 2.4. **Financieringsmechanisme voor werkingsmiddelen**
  - 2.5. **Middelen voor praktijkgericht onderzoek**
  - 2.6. **Subsidie transacties tussen instellingen**
  - 2.7. **BOF**
3. **TAAALREGELING**
4. **PERSONEEL**
5. **EIGENHEID VAN ONDERZOEKSPROFIEL BEWAKEN**

## SITUERING

De Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) ontving op 10 januari 2012 van Vlaams Minister van Onderwijs Pascal Smet een vraag om advies bij het voorontwerp van decreet betreffende de integratie van de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten, dat door de Vlaamse Regering op 23 december 2011 principieel werd goedgekeurd. Hij verwacht dit advies binnen de 30 dagen.

Voorliggend advies werd voorbereid door de commissie Wetenschapsbeleid (CWB) van de VRWI en steunt ook op de schriftelijke insteek van de expertengroep Indicatoren en Begroting (EGIB) van de VRWI rond het financieringsluik van het voorontwerp van decreet.

De VRWI focust zich in zijn advies in grote mate op die aspecten die met onderzoek en innovatie te maken hebben. De onderwijs- en personeelsaspecten uit dit ontwerpdecreet zullen door de bevoegde adviesraad Vlor worden behandeld.

Voorliggend advies grijpt voor een groot deel terug naar de aanbevelingen uit VRWI-advies 135 'Structuur hoger onderwijs', dat de Raad op 22 april 2010 proactief bij deze hervormingsoperatie formuleerde. Gezien de intense relatie tussen de academische opleidingen en het wetenschappelijk onderzoek, en de belangrijke gevolgen die de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen met zich kan mee brengen, vond de VRWI het toen aangewezen zijn visie op deze stap in het hervormingsproces weer te geven.

## INHOUD VAN HET ONTWERPDECREET

Het voorliggende ontwerp van decreet regelt de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten. Het omvat drie onderdelen. Het eerste deel heeft betrekking op de organisatie van het onderwijs en regelt in hoofdzaak de creatie van de Schools of Arts en de overdracht van de academische hogeschoolopleidingen naar de universiteiten. In dit deel worden ook een aantal wijzigingen aan de taalregeling opgenomen. Het tweede deel regelt de rechtspositie van de personeelsleden die hun werkzaamheden uitoefenen in het kader van de academische hogeschoolopleidingen die met ingang van het academiejaar 2013-2014 integreren in een universiteit. Het laatste deel regelt de financiering van deze hervormingsoperatie, past de bijkomende middelen in

het financieringsmechanisme in, en voert een aantal beperkte aanpassingen door aan het financieringsmechanisme.

Het voorliggende ontwerpdecreet is een zogenaamd 'wijzigend' decreet, dat de noodzakelijke wijzigingen aanbrengt in het Structuurdecreet, het Hogescholendecreet (luik personeel) en het Financieringsdecreet om de nieuwe structuur te implementeren.

## **ADVIES**

### **1. ALGEMEEN**

De VRWI stelt met tevredenheid vast dat dit ontwerpdecreet in grote mate in lijn is met de visie geformuleerd in VRWI-advies 135 'Structuur hoger onderwijs'.

De Raad herhaalt volledig achter de integratieoperatie te staan. Het is het sluitstuk op het ingrijpende hervormingsproces van het Vlaamse hoger onderwijs, waarin de academisering van de twee cycli opleidingen aan de hogescholen een belangrijk streefdoel was.

De integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten is volgens de VRWI een goede aanpak om de uitdagingen van de kennismaatschappij aan te gaan en het Vlaams hoger onderwijs een stevige positie te verschaffen inzake wetenschap en innovatie in een internationale context.

De professionele opleidingen binnen het Vlaams hoger onderwijs zijn niet academisch en dus niet op dezelfde manier op onderzoek gebaseerd, en blijven dus best in de hogescholen zoals voorheen. Zo kunnen ze hun eigen waarde en dynamiek optimaal ontplooiën. De Raad ziet ook dit standpunt weerspiegeld in het ontwerpdecreet.

De VRWI pleitte er in zijn advies 135 ook voor om het concept 'associatie' te behouden. De associaties staan immers borg voor de noodzakelijke link inzake overdracht, creatie en valorisatie van kennis tussen universiteiten en hogescholen. De Raad stelt tot zijn tevredenheid vast dat voorliggend ontwerpdecreet daar eveneens mee in lijn is. Het actualiseert en optimaliseert de missie en de opdracht van de associaties in functie van de veranderde context.

Tegelijk stelde de VRWI in zijn advies 135 ook een aantal essentiële voorwaarden voor het slagen van deze integratie. In wat volgt, toetst de Raad het ontwerpdecreet af aan deze voorwaarden.

## **2. FINANCIERING**

In zijn advies 135 stelde de VRWI uitdrukkelijk dat dit proces enkel kan slagen mits in de nodige extra middelen wordt voorzien, en mits de onophoudelijke inzet van de associaties en universiteiten. Academisering betekent immers opbouw van onderzoekscapaciteit en dit kost geld.

Het ontwerpdecreet zet een eerste stap in de goede richting door, bovenop het kliksysteem, in een bijkomende financiering voor het hoger onderwijs te voorzien van 225,9 miljoen euro, gespreid over de periode 2012 - 2025 (waarvan 39,90 miljoen euro nog in deze legislatuur 2012-2014). Dit bedrag wordt door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie gedragen en omvat o.m. de extra academiseringsmiddelen, de extra middelen voor het PWO, de extra middelen voor de kanalen voor onderzoek, ....

### **2.1. Academiseringsmiddelen**

De academiseringsmiddelen, bedoeld om de onderzoeksbetrokkenheid van de academische hogeschoolopleidingen te verstevigen, zijn in de loop van de jaren gradueel toegenomen en bedragen in 2011 30 miljoen euro. Volgens het ontwerpdecreet zullen deze inspanningen ook na de integratie worden volgehouden en wordt in een groeipad voorzien tot 2023. In 2023 zullen de 'aanvullende onderzoeksmiddelen', zoals de nieuwe terminologie luidt, 103,6 miljoen euro bedragen. Dit is een groei met 73,6 miljoen euro. Deze sterke toename komt in grote mate tegemoet aan eerdere aanbevelingen van de VRWI.

### **2.2. Werkingsmiddelen**

Wat evenwel de werkingsmiddelen van de universiteiten en de hogescholen betreft, benadrukt de VRWI dat deze nog steeds ondermaats blijven in vergelijking met andere landen in Europa. Er stelt zich een continuïteitsprobleem door een structurele en verder uithollende onderfinanciering, gekoppeld aan een uitbreiding van het takenpakket.

De VRWI herhaalt zijn pleidooi voor een inhaalplan dat voor de bestedingen in het volledig hoger onderwijs de Europese doelstelling van 2% nastreeft (vandaag haalt Vlaanderen 1,3%). Het meerjarenplan voor de noodzakelijke inhaalbeweging van de basisfinanciering, met als streefdoel 2%, zoals aangekondigd in het regeerakkoord en bevestigd in de beleidsnota van minister van Onderwijs Pascal Smet, blijft een cruciale randvoorwaarde voor de uitbouw van een performant hoger onderwijs. De VRWI pleit er dan ook voor dat het regeerakkoord gerealiseerd wordt zoals afgesproken.

In dit verband merkt de VRWI nog op dat bovenvermelde bedragen door de Vlaamse Regering reeds vastgesteld werden in de zomer van 2010 en ze volgens het voorliggende decreet pas geïndexeerd worden vanaf 2013.

De onderindexering van de basisfinanciering werd o.m.ook al in VRWI-advies 135 aan de kaak gesteld. De VRWI is van mening dat het voor het slagen van de integratieoefening van essentieel belang is dat - als er niet voldoende extra middelen zijn om de werkingstoelagen te verhogen - zowel de werkingstoelagen van de universiteiten als van de hogescholen, én de bijkomende enveloppe, correct worden geïndexeerd op basis van de stijging van lonen en prijzen. Anders wordt het financieel draagvlak voor de integratie sluipend uitgehold.

### **2.3. Financieringskanalen voor onderzoek**

Weliswaar buiten de scope van dit ontwerpdecreet, maar onlosmakelijk verbonden met de draagkracht van de Vlaamse hoger onderwijsinstellingen, en onontbeerlijk voor de uitbouw van performant onderzoek en innovatie aan deze instellingen, is de versterking van de financieringskanalen voor onderzoek. Inherent aan de academisering van de hogeschoolopleidingen (en onafhankelijk van hun integratie in de universiteiten) is het feit dat meer onderzoekers op de bestaande financieringskanalen een beroep (zullen) doen, en er dus meer druk komt te liggen op een aantal financieringskanalen voor onderzoek die aansluiten bij het profiel van deze opleidingen.

In de globale budgettaire meerjarentabel die in de Memorie van Toelichting bij dit ontwerpdecreet is opgenomen, is een groei van 41,9 miljoen euro tussen 2017 en 2025 ingeschreven voor de versterking van die financieringskanalen. De VRWI is tevreden dat ook al in de begroting 2012 een versterking van bepaalde van deze financieringskanalen is ingeschreven en hoopt dat het voorzien in een groeipad met telkens 70 miljoen extra, zowel in 2013 als in 2014, op deze weg verder gaat.



De VRWI vraagt de toename van het aantal onderzoekers op te volgen en in functie daarvan de middelen aan te passen.

In diezelfde geest vindt de VRWI het ook logisch dat TETRA de integratie zou volgen en ter beschikking zou blijven van de onderzoekers die nu op dit kanaal een beroep kunnen doen.

#### **2.4. Financieringsmechanisme voor werkingsmiddelen**

De basisstructuur van het financiële model, zoals vastgelegd in het Financieringsdecreet, blijft behouden. Wel voert het voorliggend ontwerpdecreet in het mechanisme kleine wijzigingen door.

De VRWI is zich bewust van het fragiele evenwicht dat er met de voorgestelde aanpassingen aan het financieringsmechanisme (art. 114 t.e.m. 146) werd bereikt. De raad sluit zich dan ook aan bij de tekst van het ontwerpdecreet, maar merkt op dat – mochten er nieuwe afspraken worden gemaakt in de fora waar de betrokken verantwoordelijken van de hogeronderwijsinstellingen samenzitten – dit alsnog een weerslag kan hebben op de parameters van het financieringsmechanisme.

#### **2.5. Middelen voor praktijkgericht onderzoek**

In zijn advies 135 zag de VRWI de herijking en de verdere uitbouw van de PWO-middelen als noodzakelijk om de rol van de hogescholen in innovatie te versterken en de dienstverlening en valorisatie aan de professionele bacheloropleidingen te verbeteren. Deze activiteiten van valorisatie en dienstverlening laten in eerste instantie toe dat de professionele bacheloropleidingen voeling houden met de praktijk, maar zijn ook belangrijk voor het versterken van het Vlaams economisch weefsel.

De Raad stelt vast dat ook hier een inspanning wordt gedaan: de bestaande middelen voor het projectmatig wetenschappelijk onderzoek, omgedoopt tot 'praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek', worden, gespreid over de periode tot 2023, met 5,2 miljoen euro verhoogd (zie tabel in de memorie van toelichting). In aan de tabel voorafgaande decretale bepalingen is nog een stijging van 3,017 en van 1,0 miljoen euro opgenomen, beide vanaf 2014. Alles samen wordt het bedrag voor het PWO t.o.v. 2011 verdubbeld.

## 2.6. Subsidie transacties tussen instellingen

Gezien op subsidies geen BTW verplicht is, moet de decreetgever het mogelijk maken dat cross-subsidiëring tussen de hoger onderwijsinstellingen evengoed valt onder deze niet-BTW-plichtigheid. De VRWI stelt voor om in het decreet hieromtrent een clause toe te voegen.

## 2.7. BOF

De VRWI merkt tot zijn tevredenheid op dat de opname van het BOF in de werkingsmiddelen niet langer aan de orde is. Dit zou nefast zijn voor het onderzoeksbeleid van de universiteiten en moet te allen prijze worden vermeden.

## 3. TAALREGELING

De VRWI pleitte in het verleden meerdere malen om een versoepeling van de taalregelgeving door te voeren in de masteropleidingen. Dit kan de aantrekkingskracht van deze opleidingen in Vlaanderen verhogen en de internationalisering aanzwengelen.

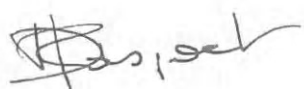
Het ontwerpdecreet leert echter dat er weliswaar aan de taalregeling wordt gesleuteld, maar dat de voorgestelde regeling zo complex is en zoveel randvoorwaarden inhoudt, dat er twijfel rijst of er in de praktijk wel van enige versoepeling sprake zal zijn. De VRWI vindt dit een gemiste kans en blijft ijveren voor een regeling die: (a) eenvoudig en transparant is en (b) de taal- en culturele eigenheid van Vlaanderen en het Nederlands verzoent met de internationale rol die we ambiëren en verder wensen uit te bouwen. Hiervoor verwijst de Raad naar het eerdere VRWB advies 117 'Taalregeling Hoger Onderwijs' waarin wordt gepleit voor een versoepeling van de taalregelgeving op masterniveau, met een beperkt aantal regels.

## 4. PERSONEEL

Het ontwerpdecreet besteedt zeer veel aandacht aan de personeelsproblematiek, zoals gevraagd door de VRWI.

## 5. EIGENHEID VAN ONDERZOEKSPROFIEL BEWAKEN

De VRWI vraagt dat niet alleen de eigenheid van het onderwijsprofiel van de integrerende hogeschoolopleidingen zou gegarandeerd zijn, maar dat die eigenheid ook zichtbaar en herkenbaar blijft in het onderzoeksprofiel.



Danielle Raspoet  
Secretaris



Dirk Boogmans  
Voorzitter

VLAAMSE RAAD  
VOOR WETENSCHAP  
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL  
FOR SCIENCE  
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAAT 56  
B-1000 BRUSSEL  
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10  
F +32 2 212 94 11  
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER  
D. RASPOET | SECRETARIS

